

พระราชบัญญัติ

โรงงาน (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติ
โรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๓ ผู้ใดตั้งโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงาน
ตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่ง
ให้ผู้ตั้งโรงงานนั้นหยุดติดตั้งเครื่องจักรหรือรื้อถอนเครื่องจักรที่ติดตั้งไว้ได้
ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่โรงงานตามวรรคหนึ่งเป็นโรงงานประเภทหรือชนิดที่ไม่
อนุญาตให้ตั้ง ตามประกาศของรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๓๓ (๑)
หรือมาตรา ๓๕ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท และ
ให้ศาลสั่งให้ผู้ตั้งโรงงานนั้นหยุดติดตั้งเครื่องจักรหรือรื้อถอนเครื่องจักร
ที่ติดตั้งไว้ได้ตามที่เห็นสมควร”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติ
โรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ โรงงาน
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ ผู้ใดประกอบกิจการโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต
ประกอบกิจการโรงงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้ผู้ประกอบกิจการ
โรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงาน

ในกรณีที่โรงงานตามวรรคหนึ่งเป็นโรงงานประเภทหรือชนิดที่ไม่อนุญาตให้ตั้งตามประกาศของรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๓๓ (๑) หรือมาตรา ๓๔ ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงาน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานผู้ใดขยายโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขยายโรงงาน หรือประกอบกิจการโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานในส่วนที่ขยายตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดขยายโรงงานหรือหยุดประกอบกิจการโรงงานในส่วนที่ขยาย หรือรอลงโทษส่วนที่ขยายได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่โรงงานตามวรรคหนึ่งเป็นโรงงานประเภทหรือชนิดที่ไม่อนุญาตให้ขยายตามประกาศของรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๓๓ (๑) ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดขยายโรงงานหรือหยุดประกอบกิจการโรงงานในส่วนที่ขยาย หรือรอลงโทษส่วนที่ขยายได้ตามที่เห็นสมควร”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ
โรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ โรงงาน
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปแทน

“มาตรา ๕๐ ทวิ ในกรณีที่ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือนิติบุคคลอื่น
กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด
ซึ่งรับผิดชอบในการกระทำอันเป็นความผิดนั้น ต้องระวางโทษตามที่
บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำนั้น
ได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระภักดิ์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่
 การดำเนินงาน ประกอบกิจการโรงงาน และขยายโรงงานโดยไม่ได้รับ
 ใบอนุญาตมีอยู่เป็นจำนวนมาก และโรงงานบางประเภทที่มีการดำเนินงาน
 โรงงานที่ทางราชการไม่อนุญาตให้ตั้งหรือขยายเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของ
 ประเทศและเพื่อประโยชน์ในการจัดให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยผังเมือง
 สมควรเพิ่มอัตราโทษอาญาแก่การกระทำความผิดเกี่ยวกับโรงงานประเภทดังกล่าว
 และจากที่เป็นมา การดำเนินการตามกฎหมายแก่โรงงานที่ตั้ง ขยายหรือดำเนิน
 กิจการโดยไม่ได้รับอนุญาตนี้ ปรากฏว่าการกำหนดแต่โทษอาญาไว้นั้นไม่ได้
 ผลในทาง การปรามผู้เจตนาฝ่าฝืนได้เท่าที่ควร สมควรให้ศาลสามารถมีคำสั่งให้
 การหยุดติดตั้งเครื่องจักร รื้อถอนเครื่องจักร หยุดประกอบกิจการโรงงาน หยุดขยาย
 โรงงานหรือรื้อถอนโรงงานในส่วนที่ขยายได้ตามควรแก่กรณี ซึ่งคำสั่งของศาล
 ในเรื่องนี้ นอกจากจะเป็นมาตรการทางแพ่งที่จะส่งควบคู่กับการลงโทษอาญาเพื่อ
 ให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว ยังเปิดโอกาสให้ศาลอาจมีคำสั่งเช่นว่านเป็นการ
 ชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษา เพื่อยั้งการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนนั้นต่อไปหรือป้องกัน
 ความเสียหายที่จะเกิดแก่สังคมหรือประชาชนในทางเศรษฐกิจและทางสิ่งแวดล้อม
 ได้อีกด้วย นอกจากนี้การกำหนดให้แต่กรรมการและผู้จัดการต้องรับผิดชอบ
 ในการกระทำผิดของนิติบุคคลต่าง ๆ นั้นยังแคบไป สมควรขยายให้บุคคลซึ่งมี
 ส่วนรับผิดชอบในการกระทำผิดนั้นมีความรับผิดชอบด้วย เพื่อความรัดกุมในการบังคับ
 การตามกฎหมายและให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่น ๆ อันเกี่ยวกับผู้ต้องร่วมรับผิดชอบ
 ในการกระทำของนิติบุคคล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้